

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
της 23ης Σεπτεμβρίου 1986 *

Στην υπόθεση 5/85,

- 1) AKZO Chemie BV, εταιρία ολλανδικού δικαίου, με έδρα το Amersfoort (Κάτω Χώρες),
- 2) AKZO Chemie UK Ltd, εταιρία αγγλικού δικαίου, με έδρα το Walton-on-Thames, Surrey (Ηνωμένο Βασίλειο),

εκπροσωπούμενες και οι δύο από τους Ivo Van Bael και Jean-François Bellis, δικηγόρους Βρυξελλών, με αντίκλητους στο Λουξεμβούργο τους δικηγόρους Elvinger και Hoss, 15, Côte d'Eich,

προσφεύγουσες,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από το νομικό της σύμβουλο B. van der Esch, επικουρούμενο από τον F. Grondman, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Γ. Κρεμλή, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, κτίριο Jean Monnet, Kirchberg,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο αίτημα ακυρώσεως της απόφασης της Επιτροπής της 6ης Νοεμβρίου 1984 που επιβάλλει στις προσφεύγουσες δυνάμει του άρθρου 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 17/62 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962 (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25), να υποβληθούν σε έλεγχο στον τομέα των πλαστικών,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα)

συγκείμενο από τους U. Everling, πρόεδρο τμήματος, R. Joliet, Y. Galmot, F. Schockweiler και J. C. Moitinho de Almeida, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: C. O. Lenz
γραμματέας: D. Louterman, υπάλληλος διοικήσεως

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

λαμβάνοντας υπόψη την έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση, κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 24ης Απριλίου 1986,

αφού άκουσε το γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 10ης Ιουνίου 1986,

εκδίδει την ακόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

- 1 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 14 Ιανουαρίου 1985 η AKZO Chemie BV και η AKZO Chemie UK Ltd (στο εξής: AKZO), με έδρα αντίστοιχα το Amersfoort (Κάτω Χώρες) και το Walton-on-Thames (Ηνωμένο Βασίλειο), άσκησαν, δυνάμει του άρθρου 173, δεύτερη παράγραφος, της Συνθήκης ΕΟΚ, προσφυγή με την οποία ζητούν την ακύρωση της απόφασης της 6ης Νοεμβρίου 1984, με την οποία η Επιτροπή τους επέβαλε, δυνάμει του άρθρου 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 17/62 να υποβληθούν σε ελέγχους.
- 2 Όσον αφορά τα πραγματικά περιστατικά καθώς και τους ισχυρισμούς και τα επιχειρήματα των διαδίκων γίνεται παραπομπή στην έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση. Τα στοιχεία αυτά της δικογραφίας μνημονεύονται κατωτέρω, μόνο καθόσον αυτό είναι αναγκαίο για την κρίση του Δικαστηρίου.
- 3 Η AKZO Chemie BV και η AKZO Chemie UK Ltd συμμετέχουν στον όμιλο AKZO που είναι στην Κοινότητα ο κύριος προμηθευτής υπεροξειδίου βενζολίου, χημικού προϊόντος που χρησιμοποιείται τόσο για την κατασκευή πλαστικών όσο και για τη λεύκανση των αλεύρων.
- 4 Το υπεροξείδιο βενζολίου παρασκευάζεται επίσης από μια μικρή επιχείρηση, την Engineering and Chemical Supplies (στο εξής: ECS), με έδρα το Stonehouse (Ηνωμένο Βασίλειο). Μέχρι το 1979 οι μόνοι πελάτες της ECS ήταν βρετανικοί αλευρόμυλοι. Από την εποχή αυτή η ECS άρχισε να πωλεί σε κατασκευαστές πλαστικών και ανταγωνίσθηκε την AKZO στην ευρύτερη αυτή αγορά.
- 5 Στις 15 Ιουνίου 1982 η ECS υπέβαλε καταγγελία στην Επιτροπή για παράβαση του άρθρου 86 της Συνθήκης ΕΟΚ. Η ECS ισχυρίστηκε ότι η AKZO, για να την υποχρε-

ώσει να αποσυρθεί από την αγορά των πλαστικών, την απείλησε ότι θα την εξαφανίσει από την αγορά των πρόσθετων ουσιών για άλευρα ασκώντας μια επιλεκτική πολιτική πωλήσεων σε αφύσικα χαμηλές τιμές και ότι άρχισε να πραγματοποιεί την απειλή αυτή. Κατόπιν της καταγγελίας αυτής, οι υπάλληλοι της Επιτροπής πρόβησαν, το Δεκέμβριο του 1982, σε ελέγχους στα γραφεία της AKZO Chemie BV και της AKZO Chemie UK Ltd.

- 6 Στις 8 Ιουνίου 1983, η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 3 του κανονισμού 17/62 κατά της AKZO. Από τον Ιούλιο του 1983 θέσπισε προσωρινά μέτρα επιβάλλοντας στην AKZO ορισμένες υποχρεώσεις σχετικά με την πολιτική της επί των τιμών στον τομέα των πρόσθετων ουσιών για τα άλευρα (απόφαση της 23ης Ιουλίου 1983, ΕΕ L 252, σ.13).
- 7 Με γνωστοποίηση της 3ης Σεπτεμβρίου 1984, η Επιτροπή προσήψε στην AKZO ότι παρέβη το άρθρο 86 της Συνθήκης, επειδή απείλησε την ECS ότι θα πωλούσε το υπεροξειδίο βενζολίου, που χρησιμοποιείται για τη λεύκανση των αλεύρων, στην πελατεία της ECS σε τιμές αφύσικα χαμηλές και συνιστώσες δυσμενείς διακρίσεις, καθώς και επειδή πραγματοποίησε την απειλή αυτή.
- 8 Στις 22 Οκτωβρίου 1984, η AKZO διαβίβασε στην Επιτροπή το πρώτο μέρος της απάντησής της στην εν λόγω γνωστοποίηση των αιτιάσεων. Ισχυρίστηκε ιδίως ότι δεν είχε διαπράξει την παραμικρή κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης.
- 9 Στις 26 Οκτωβρίου 1984, ένας υπάλληλος της Επιτροπής τηλεφώνησε σε ένα μέλος της νομικής υπηρεσίας της AKZO για να τον ειδοποιήσει ότι επρόκειτο να πραγματοποιηθούν έλεγχοι, δυνάμει του άρθρου 14, παράγραφος 2, του κανονισμού 17/62, στον τομέα των πλαστικών στις 7 και 8 Νοεμβρίου στα γραφεία της AKZO Chemie BV και στις 12 και 13 Νοεμβρίου στα γραφεία της AKZO Chemie UK Ltd. Η AKZO δεν αντέδρασε αμέσως στην πληροφορία αυτή.
- 10 Το απόγευμα της 6ης Νοεμβρίου 1984, η AKZO πληροφόρησε τηλεφωνικά την Επιτροπή ότι δεν δεχόταν να υποβληθεί στους αναγγεληθέντες ελέγχους. Κατά τη συνδιάλεξη αυτή τόνισε ότι θα εξέθετε τους λόγους της άρνησής της σε έγγραφο που η Επιτροπή θα ελάμβανε την ίδια ημέρα, όπως πράγματι και έγινε.

- 11 Λίγες ώρες μετά τη συνδιάλεξη αυτή, ο υπεύθυνος για θέματα ανταγωνισμού επί-τροπος εξέδωσε την απόφαση που αποτελεί το αντικείμενο της παρούσας προσφυγής. Η απόφαση αυτή προβλέπει στο άρθρο 1, πρώτη παράγραφος, ότι η AKZO Chemie BV και η AKZO Chemie UK Ltd υποχρεούνται να υποβληθούν σε έλεγχο σχετικά με τη φερόμενη κατάχρηση δεσπλόζουσας θέσης στην κοινοτική αγορά του υπεροξειδίου βενζολίου ή σε σημαντικό μέρος της, βασιζόμενη στο γεγονός ότι οι εν λόγω εταιρίες απείλησαν την ECS και εφήρμοσαν μια πολιτική πωλήσεων με ζημία που έχει κατα-χρηστικό χαρακτήρα και αποβλέπει στην πρόκληση βλάβης σε βάρος της ECS.
- 12 Οι έλεγχοι πραγματοποιήθηκαν πράγματι στις 7 και 8 Νοεμβρίου στις Κάτω Χώρες και στις 12 και 13 Νοεμβρίου στο Ηνωμένο Βασίλειο.
- 13 Στο εισαγωγικό της δίκης έγγραφό τους, οι προσφεύγουσες προβάλλουν τέσσερις λόγους κατά της προσβαλλόμενης αποφάσεως. Επιπλέον, με το απαντητικό τους υπό-μνημα διατύπωσαν τρεις νέους λόγους. Καταρχάς έχει σημασία να εξεταστεί αν οι τρεις τελευταίοι λόγοι πληρούν τους όρους που προβλέπονται από το άρθρο 42, παρά-γραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας του Δικαστηρίου, σύμφωνα με το γράμμα του οποίου η προβολή νέων ισχυρισμών κατά τη διάρκεια της δίκης δεν είναι δυνατή εκτός αν οι εν λόγω ισχυρισμοί στηρίζονται σε νομικά και πραγματικά στοιχεία που ανέκυψαν κατά την έγγραφη διαδικασία.

Επί του παραδεκτού των ισχυρισμών που προβάλλονται με το απαντητικό υπόμνημα

- 14 Με τον πρώτο λόγο, οι προσφεύγουσες υπογραμμίζουν ότι το κεκρωμένο αντίγραφο της επίδικης απόφασης που τους δόθηκε την ημέρα που έγιναν οι έλεγχοι δεν ήταν υπογεγραμμένο. Από αυτό συνάγουν ότι το ίδιο πρέπει να συμβαίνει και με το πρωτό-τυπο και ότι επομένως η απόφαση αυτή εκδόθηκε πλημμελώς. Με το δεύτερο λόγο οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι οι έλεγχοι πραγματοποιήθηκαν κατά τη στιγμή που ετοιμάζαν την απάντησή τους στη γνωστοποίηση των αιτιάσεων σχετικά με τον τομέα των πρόσθετων ουσιών για άλευρα και ότι εμπόδισαν την κανονική άσκηση του δικαι-ώματός τους υπερασπίσεως. Τέλος, με τον τρίτο λόγο, οι προσφεύγουσες θεωρούν ότι η Επιτροπή διέπραξε κατάχρηση εξουσίας, δεδομένου ότι η επίδικη απόφαση, η οποία τους επιβάλλει να υποβληθούν σε έλεγχο στον τομέα των πλαστικών, ελήφθη μόνο και μόνο για να τις τιμωρήσει επειδή αμφισβητούν τις αιτιάσεις σχετικά με τον τομέα των αλεύρων. Επικαλούνται σχετικά τις απειλές που εξέφερε ο υπάλληλος της Επιτροπής που ήταν επιφορτισμένος με την υπόθεση, κατά τη διάρκεια τηλεφωνικής συνδιαλέ-ξεως την 1η Οκτωβρίου 1984. Διευκρινίζουν δε ότι επικαλούνται το λόγο αυτό στο απαντητικό τους υπόμνημα, επειδή μόλις κατά τη διάρκεια της έγγραφης διαδικασίας διαπίστωσαν ότι η Επιτροπή είχε υιοθετήσει τη συμπεριφορά του υπαλλήλου της.

- 15 Από την ίδια την ανάπτυξη των δύο πρώτων λόγων, προκύπτει ότι στηρίζονται σε πραγματικά περιστατικά που οι προσφεύγουσες γνώριζαν πριν από την άσκηση της προσφυγής. Πράγματι, τους είχε δοθεί κεκρωμένο αντίγραφο της επίδικης απόφασης την ίδια ημέρα που πραγματοποιήθηκαν οι έλεγχοι. Όσον αφορά τις δυσχέρειες που προκλήθηκαν από το χρονικό σημείο που επέλεξε η Επιτροπή για να προβεί στους ελέγχους, αυτές εκδηλώθηκαν εν πάση περιπτώσει πριν από την άσκηση της προσφυγής. Δεδομένου ότι προβλήθηκαν για πρώτη φορά με το απαντητικό υπόμνημα, δεν στηρίζονται δε σε πραγματικό ή νομικό στοιχείο που προέκυψε κατά την έγγραφη διαδικασία, οι δύο αυτοί λόγοι πρέπει να κριθούν απαράδεκτοι.
- 16 Όσον αφορά τον τρίτο λόγο πρέπει καταρχάς να τονιστεί ότι ο επιφορτισμένος με την υπόθεση υπάλληλος της Επιτροπής συζήτησε με τους διευθύνοντες την AKZO υπό την ιδιότητά του ως υπαλλήλου της Επιτροπής. Αν υπήρξαν απειλές, εκφέρθηκαν από τον υπεύθυνο κατά την άσκηση των καθηκόντων του υπάλληλο. Εξάλλου, οι προσφεύγουσες μπόρεσαν να αντιληφθούν από τη θέσπιση της προσβαλλόμενης απόφασης ότι οι υποτιθέμενες απειλές πραγματοποιήθηκαν. Όλα αυτά τα στοιχεία δείχνουν ότι ήδη από την άσκηση της προσφυγής οι προσφεύγουσες όφειλαν να γνωρίζουν ότι τα φερόμενα παράνομα κίνητρα της επίδικης απόφασης έπρεπε να καταλογιστούν στην ίδια την Επιτροπή.
- 17 Επομένως, πρέπει να κριθούν απαράδεκτοι και οι τρεις λόγοι που προέβαλαν οι προσφεύγουσες στο απαντητικό τους υπόμνημα.

Επί της ουσίας της προσφυγής

- 18 Με τον πρώτο λόγο οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι ανεπαρκώς αιτιολογημένη. Αναφέρουν ότι έστειλαν στην Επιτροπή έγγραφο με το οποίο δικαιολογούσαν την άρνησή τους να υποβληθούν οικειοθελώς στους ελέγχους που τους ζητούνταν. Οι προσφεύγουσες θεωρούν ότι η Επιτροπή όφειλε επομένως να αναφέρει στην απόφασή της τους λόγους για τους οποίους απέρριψε τα επιχειρήματά τους.
- 19 Η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν είχε καμία υποχρέωση να αντικρούσει τα εν λόγω επιχειρήματα στην απόφασή της.
- 20 Πρέπει να τονιστεί ότι το άρθρο 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 17/62, το οποίο ορίζει σαφώς τα στοιχεία που πρέπει να περιέχει η απόφαση που λαμβάνεται βάσει αυτού, δεν υποχρεώνει την Επιτροπή να απαντήσει στα επιχειρήματα των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων. Με τη διάταξη αυτή επιδιώκεται να μπορεί η Επιτροπή να

προβαίνει σε ελέγχους χωρίς τη συμφωνία των επιχειρήσεων και χωρίς προηγούμενη ειδοποίηση. Υπό τις συνθήκες αυτές, το γεγονός ότι η Επιτροπή ανήγγειλε εν προκειμένω στις επιχειρήσεις ότι θα πραγματοποιούνταν έλεγχοι δυνάμει του άρθρου 14, παράγραφος 2, του κανονισμού 17/62, δεν μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα για την Επιτροπή τη δημιουργία υποχρέωσης αιτιολογήσεως ευρύτερης από αυτή που θα υπείχε αν είχε ευθύς αμέσως προβεί σε έλεγχο δυνάμει του άρθρου 14, παράγραφος 3, του ίδιου αυτού κανονισμού. Πρέπει επομένως να συναχθεί ότι η επίδικη απόφαση είναι από αυτή την άποψη επαρκώς αιτιολογημένη.

- 21 Με το δεύτερο λόγο οι προσφεύγουσες προβάλλουν ότι η απόφαση είναι παράνομη καθότι ελήφθη χωρίς οι αρμόδιες εθνικές αρχές να έχουν διατυπώσει την άποψή τους σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 4, του κανονισμού 17/62.
- 22 Η Επιτροπή τονίζει ότι κατέθεσε, προκειμένου να περιληφθούν στη δικογραφία, πρακτικά συνεδριάσεως που αποδεικνύουν ότι η αρμόδια ολλανδική αρχή διατύπωσε τις απόψεις της στις 6 Νοεμβρίου 1984. Εξάλλου, ένα έγγραφο του Office of Fair Trading της 20ής Δεκεμβρίου 1984, που επίσης βρίσκεται στη δικογραφία, αποδεικνύει ότι η αρμόδια βρετανική αρχή ανέπτυξε επίσης κανονικά τις απόψεις της. Αυτό έγινε βέβαια τηλεφωνικώς και χωρίς να συνταχθούν σχετικώς τα πρακτικά, αλλά κατά την άποψη της Επιτροπής η σύνταξη πρακτικών δεν απαιτείται.
- 23 Είναι ακριβές ότι τα έγγραφα που κατέθεσε η Επιτροπή αποδεικνύουν ότι η αρμόδια ολλανδική και η αρμόδια βρετανική αρχή διατύπωσαν τις απόψεις τους πριν από τη θέσπιση της αποφάσεως.
- 24 Δεν έχει σημασία αν η διατύπωση αυτή απόψεων έγινε ανεπίσημα και, στην περίπτωση της βρετανικής αρχής, τηλεφωνικώς και χωρίς να συνταχθούν πρακτικά. Πράγματι, δεδομένου ότι ο στόχος του άρθρου 14, παράγραφος 2, του κανονισμού 17/62 συνίσταται στο να μπορεί η Επιτροπή να πραγματοποιεί αιφνιδιαστικά ελέγχους στις επιχειρήσεις για τις οποίες υπάρχουν υπόνοιες ότι παραβαίνουν τα άρθρα 85 και 86 της Συνθήκης, η Επιτροπή πρέπει να είναι σε θέση να λαμβάνει απόφαση, χωρίς να υπόκειται σε τυπικές προϋποθέσεις που θα είχαν σαν αποτέλεσμα την καθυστέρηση της λήψεως αποφάσεως.
- 25 Με τον τρίτο λόγο, οι προσφεύγουσες καταγγέλλουν τον ασυμβίβαστο χαρακτήρα της απόφασης με τις θεμελιώδεις αρχές που περιέχονται στο άρθρο 8 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών

ελευθεριών, καθόσον θεσπίστηκε χωρίς να τηρηθεί η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 17/62, ενώ μόνο η τήρηση της διαδικασίας αυτής εξασφαλίζει τη λήψη της αποφάσεως σε συμφωνία με τις εν λόγω θεμελιώδεις αρχές.

- 26 Η Επιτροπή προβάλλει ότι εν προκειμένω όλες οι εγγυήσεις ή η μεία στοιχείων που επιβάλλονται από το άρθρο 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 17/62 τηρήθηκαν.
- 27 Οι ίδιες οι προσφεύγουσες παραδέχονται ότι, εφόσον συντρέχουν οι όροι του άρθρου 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 17/62, η απόφαση που επιτάσσει σε μια επιχείρηση να υποβληθεί σε έλεγχο δεν είναι αντίθετη προς τις θεμελιώδεις αρχές που περιέχονται στο άρθρο 8 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών. Όπως προκύπτει από την εξέταση των δύο πρώτων λόγων, αυτό συμβαίνει εν προκειμένω. Πρέπει επομένως να απορριφθεί και ο τρίτος λόγος.
- 28 Με τον τέταρτο λόγο οι προσφεύγουσες αμφισβητούν καταρχάς τη μεταβίβαση αρμοδιότητας, δυνάμει της οποίας ελήφθη η προσβαλλόμενη απόφαση, επειδή δεν είναι σύμφωνη προς την αρχή της συλλογικότητας που διατυπώνεται στο άρθρο 17 της Συνθήκης της 8ης Απριλίου 1965 περί ιδρύσεως ενιαίου Συμβουλίου και ενιαίας Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: Συνθήκη Συγχωνεύσεως). Αυτό το σύστημα δεν παρέχει τις ίδιες εγγυήσεις για τους ιδιώτες. Έτσι, η μη δημοσίευση της απόφασης που παρέχει εξουσιοδότηση σε ορισμένα μέλη της Επιτροπής εμποδίζει τον έλεγχο νομιμότητάς της. Οι προσφεύγουσες θεωρούν περαιτέρω ότι η επίδικη απόφαση είναι αποτέλεσμα καταχρηστικής χρήσεως της μεταβιβάσεως αρμοδιοτήτων, καθόσον, λόγω του λεπτού χαρακτήρα των περιστάσεων που περιβάλλουν τους ελέγχους, το επιφορτισμένο με τα θέματα ανταγωνισμού μέλος της Επιτροπής θα όφειλε να προκαλέσει την έκδοση της εν λόγω απόφασης συλλογικάς.
- 29 Η Επιτροπή τονίζει καταρχάς ότι το σύστημα εξουσιοδότησεως που θέσπισε εξασφαλίζει την τήρηση της αρχής της συλλογικότητας, εφόσον προβλέπονται μηχανισμοί προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι σημαντικές αποφάσεις θεσπίζονται συλλογικά. Εξάλλου, υπενθυμίζει ότι μια απόφαση που επιτάσσει σε μια επιχείρηση να υποβληθεί σε έλεγχο αποτελεί καθαυτή απλό μέτρο διαχειρίσεως που δεν ήταν αναγκαίο εν προκειμένω να παραπεμφθεί στο συλλογικό όργανο.

- 30 Όσον αφορά το πρώτο σκέλος του τέταρτου αυτού λόγου που αφορά το αν συμβιβάζεται το σύστημα των εξουσιοδοτήσεων με την αρχή της συλλογικότητας, πρέπει καταρχάς να σημειωθεί ότι η εν λόγω αρχή απορρέει από το άρθρο 17 της Συνθήκης Συγχωανεύσεως, κατά το οποίο « η Επιτροπή αποφασίζει με την πλειοψηφία του αριθμού των μελών που προβλέπεται στο άρθρο 10. Η Επιτροπή συνεδριάζει εγκύρως, όταν είναι παρόντα όσα μέλη απαιτούνται από τον κανονισμό της ». Η αρχή της συλλογικότητας που καθιερώνεται με τον τρόπο αυτό βασίζεται στην ισότητα των μελών της Επιτροπής κατά τη συμμετοχή τους στη λήψη αποφάσεως και συνεπάγεται, ιδίως, αφενός, ότι οι αποφάσεις λαμβάνονται από κοινού, αφετέρου, ότι όλα τα μέλη του συλλογικού οργάνου είναι συλλογικά υπεύθυνα, στο πολιτικό επίπεδο, για όλες τις θεσπιζόμενες αποφάσεις.
- 31 Εν συνεχεία πρέπει να περιγραφούν, ειδικά υπό το πρίσμα του συστήματος των εξουσιοδοτήσεων, τα μέτρα που θέσπισε η Επιτροπή προκειμένου να αποφευχθεί ο κανόνας της λήψεως αποφάσεως κατά τη συνεδρίαση να επιφέρει παράλυση του συλλογικού οργάνου.
- 32 Πρώτον, στις 23 Ιουλίου 1975, η Επιτροπή εισήγαγε στον προσωρινό κανονισμό της εσωτερικού χαρακτήρα (ΕΕ ειδ. έκδ. 01/002, σ. 5) ένα νέο άρθρο 27 σύμφωνα με το οποίο « δύναται, με την προϋπόθεση ότι η αρχή της συλλογικής ευθύνης θα παραμείνει άθικτη, να εξουσιοδοτεί τα μέλη της να λαμβάνουν εξ ονόματός της και υπό τον έλεγχό της μέτρα διαχειρίσεως ή διοικήσεως σαφώς καθορισμένα ».
- 33 Δεύτερον, κατά την ίδια ημερομηνία, η Επιτροπή καθόρισε με εσωτερική απόφαση τις αρχές και τις προϋποθέσεις βάσει των οποίων παρέχονται εξουσιοδοτήσεις. Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρέσχε η Επιτροπή απαντώντας σε ερώτηση του Δικαστηρίου, η απόφαση αυτή έθεσε ορισμένες διαδικαστικές εγγυήσεις προκειμένου να διασφαλιστεί ότι κατά τη λήψη αποφάσεων κατόπιν εξουσιοδοτήσεως τηρείται η αρχή της συλλογικότητας. Έτσι, οι αποφάσεις εξουσιοδοτήσεως λαμβάνονται σε συνεδρίαση της Επιτροπής και οι εξουσιοδοτήσεις παρέχονται μόνο σε ορισμένα πρόσωπα και για ορισμένες κατηγορίες πράξεων τρέχουσας διαχειρίσεως ή διοικήσεως. Εξάλλου, το εξουσιοδοτούμενο πρόσωπο μπορεί να αποφασίσει μόνο σε περίπτωση συμφωνίας όλων των ενδιαφερομένων υπηρεσιών και αφού βεβαιωθεί ότι η απόφαση δεν πρέπει, για οποιοδήποτε λόγο, να ληφθεί συλλογικά. Τέλος, όλες οι αποφάσεις που λαμβάνονται κατόπιν εξουσιοδοτήσεως διαβιβάζονται ήδη την επομένη της θεσπίσεώς τους σε όλα τα μέλη της Επιτροπής και σε όλες τις υπηρεσίες.

- 34 Τρίτον, στον ιδιαίτερο τομέα του δικαίου του ανταγωνισμού, το επιφορτισμένο με θέματα ανταγωνισμού μέλος της Επιτροπής έλαβε, με έγγραφο της 5ης Νοεμβρίου 1980, την εξουσία να λαμβάνει εξ ονόματος της Επιτροπής ορισμένα διαδικαστικά μέτρα που προβλέπονται από τον κανονισμό 17/62. Μπορεί να αποφασίζει μόνο του να κινεί τη διαδικασία, να ζητεί πληροφορίες από τις επιχειρήσεις και, τέλος, να επιτάσσει σε μια επιχείρηση να υποβληθεί σε έλεγχο βάσει του άρθρου 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 17/62.
- 35 Όσον αφορά το αν συμβιβάζεται το εν λόγω σύστημα προς την αρχή της συλλογικότητας, πρέπει να σημειωθεί ότι το Δικαστήριο έκρινε τελευταία, στην απόφαση της 17ης Ιανουαρίου 1984 (VBVB και VBBB κατά Επιτροπής, 43 και 63/82, Συλλογή σ. 19), ότι η Επιτροπή μπορεί, εντός ορισμένων ορίων και με ορισμένες προϋποθέσεις, να εξουσιοδοτεί τα μέλη της να λαμβάνουν ορισμένες αποφάσεις εξ ονόματός της, χωρίς εντούτοις να θίγεται η αρχή της συλλογικότητας που διέπει τη λειτουργία της. Δύο σκέψεις αποτελούν τη βάση της πάγιας αυτής νομολογίας.
- 36 Αφενός, αυτό το σύστημα εξουσιοδοτήσεως δεν έχει ως αποτέλεσμα να μεταβιβάζει στο εξουσιοδοτημένο μέλος αυτοτελή εξουσία, στερώντας την Επιτροπή από τις εν λόγω αρμοδιότητές της. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται κατόπιν εξουσιοδοτήσεως λαμβάνοντας, εξ ονόματος της Επιτροπής η οποία αναλαμβάνει σχετικώς την πλήρη ευθύνη και μπορούν να αποτελέσουν το αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως υπό τους ίδιους όρους, όπως σαν να είχαν ληφθεί συλλογικώς. Εξάλλου, η Επιτροπή θέσπισε συστήματα με τα οποία μπορούν να επιφυλάσσονται στο συλλογικό όργανο ορισμένα μέτρα που είναι δυνατό να ληφθούν κατόπιν εξουσιοδοτήσεως. Τέλος, η Επιτροπή κράτησε την ευχέρεια να επανεξετάζει τις αποφάσεις εξουσιοδοτήσεως.
- 37 Αφετέρου, αυτό το σύστημα εξουσιοδοτήσεως, το οποίο περιορίζεται σε καθορισμένες κατηγορίες πράξεων διοικήσεως και διαχειρίσεως, γεγονός που αποκλείει εξ ορισμού τις αποφάσεις αρχής, φαίνεται αναγκαίο, αν ληφθεί υπόψη η σημαντική αύξηση του αριθμού των πράξεων αποφασιστικού χαρακτήρα που η Επιτροπή καλείται να λάβει, προκειμένου να μπορεί να εκπληρώσει τα καθήκοντά της. Η ανάγκη να εξασφαλιστεί η ικανότητα λειτουργίας του αποφασιστικού οργάνου αντιστοιχεί σε μια αρχή που είναι συμφυής σε κάθε θεσμικό σύστημα και διατυπώνεται ιδιαίτερα στο άρθρο 16 της Συνθήκης Συγχωνεύσεως, σύμφωνα με το οποίο « η Επιτροπή θεσπίζει τον κανονισμό της προς διασφάλιση της λειτουργίας της και της λειτουργίας των υπηρεσιών της ».
- 38 Αντίθετα προς ό,τι υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες, μια απόφαση που επιτάσσει σε μια επιχείρηση να υποβληθεί σε έλεγχο οφείλει να θεωρηθεί, ως μέτρο διεξαγωγής

έρευνας, σαν απλή απόφαση διαχειρίσεως. Αυτό ισχύει ακόμη και αν οι επιχειρήσεις αντιτίθενται στον έλεγχο. Πράγματι, η αρμοδιότητα που αναγνωρίζεται στην Επιτροπή από το άρθρο 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 17/62 εφαρμόζεται κατ' ουσία ακριβώς όταν η Επιτροπή αναμένει ότι οι επιχειρήσεις δεν θα υποβληθούν οικειοθελώς σε έλεγχο.

- 35 Όσον αφορά το επιχείρημα που βασίζεται στη μη δημοσίευση της απόφασης εξουσιοδοτήσεως, πρέπει να τονιστεί ότι η αρχή της ασφάλειας δικαίου και της απαραίτητης διαφάνειας των διοικητικών αποφάσεων επιβάλλουν ασφαλώς τη δημοσίευση εκ μέρους της Επιτροπής των αποφάσεων εξουσιοδοτήσεως, σαν εσωτερικών κανόνων, όπως η απόφαση της 23ης Ιουλίου 1975, που διαγράφουν το γενικό πλαίσιο των εν λόγω αποφάσεων. Πάντως, η μη δημοσίευση της αποφάσεως εξουσιοδοτήσεως του επιφορτισμένου με θέματα ανταγωνισμού μέλους της Επιτροπής δεν είχε ως αποτέλεσμα να στερηθούν οι προσφεύγουσες από τη δυνατότητα να αμφισβητήσουν την νομιμότητα είτε της εν λόγω αποφάσεως είτε της αποφάσεως που ελήφθη δυνάμει της εξουσιοδοτήσεως που παρασχέθηκε.
- 40 Υπό τις συνθήκες αυτές πρέπει να θεωρηθεί ότι η απόφαση της 5ης Νοεμβρίου 1980, η οποία εξουσιοδοτεί το επιφορτισμένο με τα θέματα ανταγωνισμού μέλος της Επιτροπής να λάβει, εξ ονόματος και υπ' ευθύνη της Επιτροπής, απόφαση βάσει του άρθρου 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 17/62, επιτάσσοντας στις επιχειρήσεις να υποβληθούν σε ελέγχους, δεν θίγει την αρχή της συλλογικότητας που εμπεριέχεται στο άρθρο 17 της Συνθήκης Συγχωνεύσεως.
- 41 Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος του ισχυρισμού που αναφέρεται στην καταχρηστική χρήση της εξουσιοδότησης που έγινε εν προκειμένω, πρέπει να τονιστεί ότι η έλλειψη συμφωνίας εκ μέρους των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων με τους αναγγεληθέντες ελέγχους δεν αποτελεί λόγο για τον οποίο θα έπρεπε το υπεύθυνο για θέματα ανταγωνισμού μέλος της Επιτροπής να ζητήσει τη θέσπιση της πράξεως συλλογικώς. Εξ ορισμού, όπως ήδη τονίστηκε, οι αποφάσεις που επιτάσσουν ελέγχους βάσει του άρθρου 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 17/62 λαμβάνονται, όταν η Επιτροπή αναμένει ότι οι επιχειρήσεις δεν θα υποβληθούν οικειοθελώς στον έλεγχο, για οποιοδήποτε λόγο εξάλλου και αν συμβαίνει αυτό.
- 42 Επομένως, το επιφορτισμένο με τα θέματα ανταγωνισμού μέλος της Επιτροπής εγκύρως έλαβε εξ ονόματος της Επιτροπής την προσβαλλόμενη απόφαση.

- 43 Ενόψει των πιο πάνω σκέψεων, πρέπει να συναχθεί ότι οι λόγοι που προέβησαν οι προσφεύγουσες στο δικόγραφό τους δεν είναι βάσιμοι και ότι η προσφυγή πρέπει συνεπώς να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 44 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα. Επειδή οι προσφεύγουσες ηττήθηκαν, πρέπει να καταδικαστούν στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή.
- 2) Καταδικάζει τις προσφεύγουσες στα δικαστικά έξοδα.

Everling

Joliet

Galmot

Schockweiler

Moitinho de Almeida

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 23 Σεπτεμβρίου 1986.

Ο γραμματέας

P. Heim

Ο πρόεδρος του πέμπτου τμήματος

U. Everling